

PROJECTE D'ESCOLA DE PARES I MARES DE BADIA DEL VALLÈS

1. Justificació	2
2. Objectius	3
3. Estructura del programa	4
4. Metodologia de Treball	7
5. Direcció de l'escola de pares i mares	8
6. Proposta pel curs 2002-2003	9

PROJECTE D'ESCOLA DE PARES I MARES DE BADIA DEL VALLÈS

1. Justificació

Hi ha quatre pilars sobre els que es basa l'educació dels infants i adolescents: família, escola, iguals i, amb una gran importància en aquest tan incipient tercer mil·lenni, els media. I això no es dona en el buit, sinó en el nostre context sociocultural i econòmic concret, en el marc general d'una cultura determinada.

Quan parlem d'educació ens referim al procés a través del qual els éssers humans desenvolupem òptimament les nostres potencialitats personals i el·laborem la nostra relació individual amb el nostre sistema cultural.

Des de l'actuació municipal és molt difícil intervenir (tot i que s'intenta i cal seguir intentant-ho) en la configuració dels missatges que s'envien des dels media i que sovint són des-educatius (des del concepte d'educació que manegem). Tanmateix, les accions d'abast més global, com els Projectes Educatius de Ciutat, poden tenir una certa influència correctora en aquest àmbit.

En canvi, sí que és pot treballar respecte els altres tres pilars. En relació a l'escola, donant-li suport a través dels programes de millora de la qualitat de l'ensenyament i garantint la plena escolarització. En relació amb els iguals, construint alternatives d'educació en valors i inspirades en valors positius, tant en l'àmbit d'educació formal, com de la no-formal i la informal. En relació a la família, amb accions que recolzin i reforcin el paternatge/maternatge i la participació de pares i mares en la part del procés educatiu que es fa des de l'escola i des de la comunitat.

Sense cap mena de dubte, un programa de formació per a pares i mares (diguem-li *Escola de mares i pares*), entès sempre com un espai d'interrelació i interaprenentatge, pot ser un bon element per enfortir el paper positiu de la família dins de l'entramat educatiu de la nostra ciutat.

En aquest projecte es proposa un programa ampli i flexible que contempli els diferents aspectes de la realitat del paternatge/maternatge i recolzi la participació social dels pares/mares en la comunitat educativa. Un espai que pugui respondre a les necessitats que es detectin des dels serveis municipals, la comunitat educativa i els pares i mares.

2. Objectius

Els objectius del programa serien:

Objectius generals

- garantir o potenciar de manera adient el desenvolupament, l'aprenentatge i el creixement personal-social de l'infant .
- construir les aptituds, la comprensió, la confiança y el recolzament dels pares i mares optimitzant el desenvolupament adult a través d'un dels seus rols bàsics (la paternitat/maternitat).
- promoure la participació dels pares i mares en la comunitat educativa i en la construcció d'un entorn comunitari afavoridor de l'educació

Objectius específics

Es poden reformular segons les necessitats i preferències dels assistents als cursos, aptituds del personal implicat i recursos.

1. Informar, assessorar o guiar els pares sobre el desenvolupament, aprenentatge i socialització del l'infant.
2. Afavorir que els pares participin en l'aprenentatge i les experiències escolars de l'infant o en la direcció dels projectes relacionats amb l'escola.
3. Ensenyar als pares tècniques i aptituds específiques sobre las àrees d'aprenentatge infantil i el control del comportament.
4. Prevenir problemes en el desenvolupament de l'infant o en las relacions familiars.

5. Proporcionar recolzaments socials als pares en la comunitat general, com recursos, informació i una sensació de respecte al rol de la paternitat/maternitat.
6. Estimular i facilitar l'esforç personal i els grups d'interès especial promoguts pels pares/mares.
7. Millorar la qualitat de la participació de pares i mares en Consells Escolars i AMPAs.

3. Estructura del programa

L'estructura bàsica del programa s'articulava al voltant del concepte "**Escola de pares i mares**", entès com un espai de *formació* i de *trobada*, per a pares i mares. L'escola desenvoluparia diverses línies d'activitats:

1. **Cursos d'optimització del desenvolupament de pares i mares.**
2. **Tallers (escola de família).**
3. **Conferències temàtiques.**
4. **Participació de pares/mares.**

Bloc 1. Cursos d'optimització del desenvolupament de pares i mares.

Aquest és el bloc més important del projecte. Es tracta de cursos de sessions quinzenals de dues hores durant el curs escolar (un total aproximat de 15 sessions). Els cursos es dividirien en quatre grups:

- Grup de pares i mares d'infants fins 3 anys (primera infància)
- Grup de pares i mares d'infants de 3 a 6 anys (infantil)
- Grup de pares i mares d'infants de 6-12 anys (primària)
- Grup de pares i mares d'infants de 12-16 anys (ESO)

Aquest aspecte és especialment rellevant ja que les tasques d'un pare-mare d'un infant de 3 anys no són comparables a les d'un pare-mare adolescent.

Els continguts per incloure en el programa de formació de pares han d'estar connectats amb els objectius que ens plantegem, però en tot cas, les àrees de contingut han d'abordar dos àmbits diferents:

- el treball centrat en l'adult i en el rol patern-matern per a que siguin capaços de viure aquest aspecte de la seva vida de manera satisfactòria;
- el treball centrat la potenciació del desenvolupament òptim de l'infant.

A tall d'exemple, es poden abordar les següents àrees de contingut:

I. Treball centrat en l'adult en el rol patern-matern

1. Relacions i aptituds dels pares

(Organització i funció d'una família, paper dels pares, aptituds dels pares, relacions familiars).

2. L'infant, la família i els altres.

(La família i la societat, els companys dels pares, els dels infants, els avis, les escoles i les famílies..).

3. Models de criança infantil

II. Treball centrat en el desenvolupament de l'infant

1. La cura dels infants: activitats, aspectes del desenvolupament i problemes.

2. El joc dels infants

3. El comportament dels infants a casa i a l'escola

4. Sentiments i personalitat

5. Les famílies i l'educació dels infants

Bloc 2. Conferències i xerrades temàtiques.

Les conferències recollirien activitats puntuals dirigides a pares i mares, algunes cícliques, obertes a tota la població i sorgides de:

- projectes en marxa: projecte FUTUR - orientació i sortides laborals i formatives-; programa de promoció de la salut -sexualitat, drogues, alimentació...; programa LUCY (promoció de la tolerància)... ; programes de participació comunitària...
- activitats sorgides de la pròpia dinàmica de l'escola i de les demandes dels pares i mares
- activitats nascudes d'ofertes externes que es valoren com interessants per als conjunt de pares i mares de Badia

En general, en aquest àmbit es poden programar xerrades i tallers que sorgeixen de nous projectes en marxa o bé de demandes concretes de pares i mares, centres d'ensenyament, associacions i institucions.

Bloc 3. Tallers (escola de família)

Aquest àmbit recull les activitats planificades des del projecte d'Escola de Família que realitza Serveis Socials. Es tracta d'activitats que contemplen tècniques i recursos concrets per millorar les capacitats de pares i mares: tallers de massatge, alimentació, contes, jocs i joguines, intervenció educativa amb les famílies, comunicació pares/mares-fills/filles... i activitats dissenyades per a col·lectius amb necessitats especials.

Bloc 4. Participació de pares/mares

Entenem que una funció essencial de l'Escola és promoure la participació de pares i mares en la comunitat educativa i facilitar estris i formació als que ja ho fan. Des d'aquesta perspectiva es proposarien inicialment dos cursos (4 sessions de 2 hores cadascun):

- Ser membre del Consell Escolar
- Gestió i organització d'una AMPA

Es crearà una comissió formada per representant de totes les AMPAS i els propis pares i mares podran sol·licitar la formació que creguin necessitar o es poden recollir propostes dels propis centres educatius.

4. Metodologia de Treball

Tenint en compte les necessitats i el context socioeconòmic de Badia, es proposa un model de formació de pares i mares des d'un model ecològic (treballant els diferents nivells del sistema).

- Es recomana treballar amb als pares com a adults en tant que adults des d'un enfoc que presti atenció al propi desenvolupament dels pares i esperant que creixin com adults i com pares. Es considera de gran importància la satisfacció amb els rols de la paternitat/maternitat.
- En segon lloc cal treballar des de la perspectiva de l'infant, es a dir, del coneixement de com optimitzar el desenvolupament dels fills, desenvolupant capacitats i competències bàsiques per potenciar el desenvolupament infantil.
- En tercer lloc és bàsic treballar la relació pares fills, la interacció que es produeix a través de l'educació i la cura.

Entre els mètodes didàctics a usar es recomanen aquells que posen la seva èmfasi en l'anàlisi i desenvolupament de les competències dels pares: grups de discussió, inclusió de models, jocs de rol, demostracions...

Són d'especial importància les tècniques disponibles per examinar actituds i sentiments i les que permeten rebre recolzament emocional i social.

La participació de pares i mares és essencial per al bon funcionament del procés educatiu, especialment en el **bloc 1**. En aquest cas concret es rebutja un model *expert conferenciant/alumne que ho ha d'aprendre tot*. Al contrari, es parteix del fet que molts dels pares i mares estan fent prou bé el seu paternatge/maternatge i que

poden compartir bones experiències i pràctiques amb els altres pares i mares, fent un treball col·lectiu d'aprenentatge compartit. L'expert té un rol no tant d'impartir "la doctrina correcta" sinó de dirigir el diàleg, proposar dinàmiques i, evidentment ajudar els pares i mares a familiaritzar-se i comprendre les idees més importants de psicòlegs i pediatres sobre el desenvolupament infantil, el paternatge/maternatge i la manera d'optimitzar-los.

D'altra banda, cal que el programa estigui clarament vinculat als centres educatius, principals socialitzadors en la infància i adolescència.

Per això en la comissió que s'ha format per decidir cada curs el contingut formatiu de cada any escolar i participen els pares, tècnics de l'ajuntament i representants dels equips directius dels centres.

Són escoltades totes les propostes i per exemple durant el curs passat és va donar una gran importància en organitzar xerrades i tallers que treballessin amb els pares les competències socials i les conductes no violentes.

Pel curs 2002-2003 els pares de l'institut Badia del Vallès assisteixen a una formació que és fa de forma conjunta per professors, pares i alumnes. És tracta d'una assessorament a centre per introduir el tema de la mediació.

5. Direcció de l'escola de pares i mares

L'escola esta formada per una comissió, una mena de comitè rector amb la funció de fer el seguiment de l'escola i decidir línies i prioritats, alhora que ser un bon espai d'educació i exemplaritat en la participació.

Aquesta comissió la integren:

La regidora d'Educació i Serveis Socials i/o el tècnic d'Educació. Un representant dels directors dels centres de primària. Un representant dels directors dels centres de secundària. Un representant de l'EAP. Un representant de l'Escola d'Adults. Un representant del Centre de recursos

Pedagògics. Un representant de la FAMPÀ. Un representant de l'AV. 3 representants dels alumnes de l'escola de pares i mares.

6. Proposta pel curs 2002-2003

Durant el tercer trimestre del curs 2001-2002 es van fer les següents reunions de cara a projectar el contingut de l'escola de pares i mares de present curs.

- ✓ Reunions de les AMPA's dels centres per avaluar la formació del curs i recollir noves propostes.
- ✓ Reunions de la AMPA de cada centre amb l'Equip Directiu per fer un trapàs d'informació i de suggerències.
- ✓ Reunió de la comissió de l'Escola de pares i mares per valorar la formació del curs que acaba i planificar el següent curs.
- En aquesta reunió és va valorar molt positivament el funcionament de pares i mares i es va destacar el següent:
 - ✓ La formació proposada havia estat molt interessant.
 - ✓ Es prefereix treballar en forma de tallers i de manera participativa que reben xerrades.
 - ✓ S'ha de millorar el sistema de convocatòria.
 - ✓ El nombre d'assistents a algunes sessions ha estat petit, però això ha permès establir un treball més col.laboratiu i participatiu.
- És va reflexionar i arribar a acords sobre els temes que podrien conformar la formació de l'escola de pares i marres 2002-2003.
 - ✓ Temes sobre els que es va decidir plantejar la formació

1.Transicions (des d'una perspectiva educativa: què necessiten, com orientar).

- El pas a l'ESO.
- El pas a la post-obligatòria.

- El pas al món del treball

2. Orientacions generals als pares i mares per edats:

- Els nens /es de 12-16 anys
- Els nen/es de 6-9 anys
- Els nens/es de 9-11 anys

3. Salut:

- Sexualitat
- Anorèxia i bulímia

4. Problemàtiques específiques.

- Educar nenes i nenes de mares i pares separats
- Problemàtiques específiques de l'aprenentatge

5. Marc educatiu.

- Millorar l'AMPA
- L'estructura de l'ESO a partir de la nova llei

- **Formació que oferirà l'Escola de Pares i Mares pel curs 2002-2003**

Hi ha 12 sessions, 5 més que el curs passat.

Tanmateix, comencem abans i ens dirigim a públics més variats.

Mes	Tema
Octubre	Millorar l'AMPA Els nens i nenes de 12-14 anys
Novembre	Els nens i nenes de 6-9 anys
Desembre	Sexualitat L'estructura de l'ESO a partir de la nova llei
Gener	Els nens i nenes de 9-11 anys
Febrer	Educar nenes i nenes de mares i pares separats
Març	El pas a l'ESO El pas al món del treball Educar en el conflicte
Abril	El pas a la post-obligatòria
Maig	Problemàtiques específiques de l'aprenentatge
Juny	Anorèxia i bulímia